120 let TABORA v Vižmarjih

V sklopu obeleževanj taborov na Slovenskem bo 17. maja letos minilo 120 let, od kar so zavedni Slovenci iz okolice Ljubljane sklicali TABOR v Vižmarjih. To je bilo znanilo za novo razdobje v razvoju slovenskega naroda v boju za svojo uveljavitev in osvoboditev. Kakor ob vseh prelomnih zgodovinskih trenutkih, kadar je šlo za usodo naroda, so se tudi tokrat na zgodovinskem prizorišču pojavile najširše ljudske množice s svojimi nacionalnimi in socialnimi težavami, s svojim revolucionarnim in demokratičnim nemirom, s svojo neposredno politično akcijo in s svojim direktnim pritiskom na vladajoče in odločujoče kroge takratne avstro-ogrske družbe, pa tudi slovenske politike.

Na plakatih, s katerimi so vabili na tabore, je bila naslednja vsebina:

SLOVENIJA
„društvo za brambo narodnih pravic"
z župani in drugimi možmi okolice ljubljanske
binkoštni pondeljek 17. maja 1869
popoldne ob 3. uri
TABOR
NA VIŽMARJIH
BLIZO LJUBLJANE.
GOVORILO IN SKLEPALO SE BO:
I. O sredstvih, ki so neobhodno potrebna, da se brani in okrepi narodnost slovenska, in to:
II. O napravi denarnih zavodov v podporo kmetijstva in obrtnijstva, ta osnovi lastnega narodnega premoženja.
Slovenci od blizo in dalječ pridite vsi!
Zedinimo se! Složimo se!
ŽIVILA SLOVENIJA!

Grad Goričane pred temeljito sanacijo?

O škodi, ki je nastala v gradu Goričane, zaradi premajhnega vlaganja v ta objekt častitljive starosti, smo že poročali. Da spomnimo: zaradi zamakanja strehe je bil načet in nato porušen del stropa v prostorih, kjer je dragocena zbirka etnografskih predmetov.

Kulturna skupnost Ljubljane in republike je že lani namenila del sredstev za sanacijo poškodb. Žal pa ta sredstva zadoščajo komaj za popravila stropa, medtem ko za resnejše restavriranje gradu doslej še ni bilo dovolj denarja. Kot je bilo slišati pred mesecem na razgovoru odgovorni delavcev kulturne skupnosti pa potrebnih sredstev za restavriranje gradu še dolgo ne bo. Po tej logiki bi seveda grad sanirali šele čez nekaj let, ko bi bila škoda na njem še večja.

Ker je grad v medvoškem prostoru, za katerega je znano, da skupne probleme rešuje s pomočjo gospodarstva, se torej ne gre čuditi ponudbi, da del obveznosti za sanacijo prevzamejo podjetja iz Medvod. Ker pa se gospodarstvo obnaša predvsem tržno, je ta ponudba povezana tudi z obratno ponudbo. Če bo gospodarstvo zagotovilo del sredstev za sanacijo, potem pričakuje od upravljalcev, da bodo uredili vsaj del prostorov za potrebe podjetij, tako, da jih bodo lahko uporabljali kot na primer uporabljajo stare gradove gospodarstveniki v sosednji Avstriji.

Ideja, ki ima sedaj osnove že v trdnih dogovorih, je seveda nadvse koristna, obenem pa vliva optimizem, da bo grad Goričane kmalu dobil trdnejše temelje, streho in zidove.

bp

Jubilej Pihalnega orkestra Donit

Petdesetčlanski Pihalni orkester Donit, ki se je še pred nekaj leti imenoval Godba na pihala Medvode, je praznoval 60 let neprekinjenega delovanja. Ta ansambel ni prekinil delovanja niti med vojno, saj so bili godbeniki in njihovi inštrumenti v sestavu 9. korpusa NOV.

Na jubilejnem koncertu, ki so ga imeli konec maja v medvoški Svobodi, so se pred nabito polno dvorano občinstva predstavili v zelo pomlajeni in razširjeni sestavi in kar je najpomembnejše — zaigrali so navdušujoče. Veliko zaslug, da je ta ansambel vse bolj uspešen, ima medvoško gospodarstvo, ki pri glasbeni šoli financira oddelek, kjer se šolajo mladi godbeniki, ter njihov dirigent Vili Bedeniković, prekaljeni mojster na tem področ[illegible]

Za njihov jubilej jim iskreno čestitamo in želimo še veliko uspehov. (bp)

Le s trdim delom in znanjem do kakovostnega plesalca

V Šentvidu že več let kulturno-umetnostno bogati naše najmaljše enota Glasbene šole Franc Šturm iz Šiške. V skromnih, a skrbno urejenih prostorih, vzgaja mlade pianiste, učenci dosegajo lepe uspehe pri igranju blok flavte, prečne flavte, harmonike, kitare, že predšolski otroci sproščeno prepevajo in spoznavajo prve note v pevski šoli. Posebne umetniške vrednote in izkušnje daje učenkam šola ritmike in klasičnega baleta. S številnimi nastopi na raznih prireditvah so navduševale gledalce, hkrati pa prepričljivo opozorile na svojo veliko prizadevnost in ljubezen do baleta in plesa nasploh.

Prav to jim vliva z ustvarjalnim pedagoškim delom tov. **Sonja Lenard-Šajn.** Da bi spoznali skrivnost uspešneg dela in učenja, smo jo prosili za kratek pogovor.

— Tov. Sonja! Že drugo šolsko leto prenašate svoje bogato plesno znanje učenkam naše šole. Za to gotovo nista dovolj le veselje in ljubezen do plesa.

Uspešno sem končala srednjo baletno šolo v Ljubljani. V Operi sem plesala pet sezon. življenjska pot me je privedla v Abu-Dhabi, kjer sem poučevala arabske otroke klasični balet v internacionalnem collegu. že takrat me je iz dvoran klasičnega baleta klical ples. Učila sem v raznih plesnih šolah, v več krajih po svetu. Povsod sem pridobivala nova znanja in pedagoške izkušnje. V plesu sem odkrila poseben umetniški čar, čutila sem, da zadovoljuje moja hotenja. Ob njem sprostim domišljijo, predajam se novi iskanjem, iščem nov izraz, poslušam govorico gibov in poskušam z njo tudi spregovoriti. Odpira mi številne kreativne poti. odo učenke petih razre-

— Ali poskušate po teh poteh popeljati tudi naše učenke?

Seveda! Poučevanje ritmike in baleta poteka v naši šoli šest let. Trenutno poučujem predšolsko skupino in učenke vseh šestih razredov. V vsaki skupini je delo drugačno. Stopnjuje se nivo znanja, stopnjuje se tudi zahtevnost in izrazna moč učenk.

— Ali lahko prisluhnete njihovim željam?

Pri učenkah se trudim, da bi vzbudila tudi njihovo ustvarjalnost. Res je, da potrebujejo osnovno znanje, potem pa ga nadgrajujemo, pri čemer same sodelujejo.

— Pri nastopih ob raznih prireditvah smo opazili pester program, nam ga lahko predstavite?

V šestih letih se vse učenke nauče prvin klasičnega baleta, stilnih, folklornih in karakternih plesov. V letošnjem letu smo ustanovili Plesno gledališče, v katerem se lahko malo oddaljim od programa.

— Kaj vas pri delu še posebej razveseljuje?

Veselim se napredovanja plesalk, razveseli me njihova volja in marljivost. Letos me je še posebej veselilo sodelovanje s tov. Janezom Bitencem. S cicibani smo pripravili glasbene igrice: Kje je miška, Dedkove skrbi. 10. maja bomo nastopili v Cankarjevem domu.

— Pa težave, vas tudi spremljajo?

Težave, seveda so, vendar se jih da premagati. V delovnem kolektivu na glasbeni šoli so me toplo sprejeli, za naše delo in nastope imata velik posluh ravnatelj Glasbene šole Franc Šturm tov. Kozole in vodja naše enote tov. Kregarjeva.

Včasih postanem slabe volje, ko razmišljam o plesu in umetnostnem nivoju nasploh, po vsej Sloveniji. ZKO Slovenije bi morala storiti več, da bi dvignila umetniško raven. Morala bi vzpodbujati in omogočiti strokovno izpopolnjevanje plesnih pedagogov. Nuditi bi jim morala ustvarjalne možnosti, nastope, odpiranje izven ožjih krajevnih sredin. Pristoni bi naj bili v celotnem slovenskem kulturnem prostoru. le tako dobi plesna dejavnost svoj pravi smisel za plesalca, koreografa in seveda gledalca.

— Tov. Sonja, približuje se konec šolskega leta, čemu posvečate trenutno največ pozornosti?

Vsi se pripravljamo na predstavitev naše celoletne dejavnosti. Lahko povem, da bo ta predstavitev 11. 6. 1989 v Operi v Ljubljani, kar je zelo vzpodbudno za učenke, seveda pa izziv tudi zame.

Na štiri dele smo razdelili nastop. V prvem bodo učenke petih razredov prikazale prvine klasičnega in jazz baleta. Stilni plesi v drugem delu nas bodo popeljali v barok in renesanso. V tretjem delu bodo dekleta odplesala španski, ruski, italijanski karakterni ples. Prav s posebnim veseljem pripravljamo nastope skupin v jazz baletu in Brodwey plesu. Z Banko se bo predstavila skupina plesnega gledališča naše glasbene šole.

Produkcija bo javna, vabljeni so starši in seveda vsi, ki jih zanimajo različne plesne zvrsti.

— Se boste ukvarjali s plesom še v naprej?

Prav gotovo. Včasih je zelo naporno, od mene zahteva mnogo odrekanj in raznoraznih premagovanj, pa vendarle vidim prihodnost le ob njem.

Cvetka Lumbar

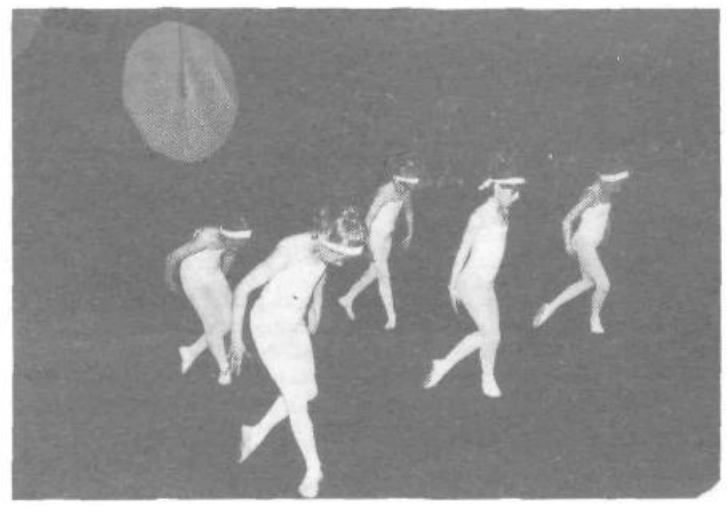

KNJIGE IZ IZLOŽBE

Spomini, dnevniki, pričevanja

Knjižnica — v misel vzemimo tisto v Šiški na Celovški — je lahko na novo in za prvo silo sodobno opremljena, v njej se počutijo kot prerojeni tako dolga desetletja stiskani in po kotih brskajoči knjižničarji kot tudi obiskovalci, ki prihajajo trumoma, vendar se nekateri pogovori še kar naprej ponavljajo.

„Imate Kavčiča? že spet ne! Pet let ga iščem. Kaj pa Tibetansko knjigo mrtvih in Kamasutro? Saj sem vedel: ničesar nimate."

Tisti nič je preostalih 49.997 primerkov knjižne zaloge, da kaset niti ne preštevamo. Na policah se iz dneva v dan pojavljajo nove knjige vseh vrst. Tudi **spominskega** in **biografskega** je veliko vmes.

Zgodovina se vrača kot spomin in spodbuda za primerjanje, sklepanje. Bralci posegajo po zapisih, izpovedih in pričevanjih neposrednih udeležencev že znanih, pa nekako ne do kraja razjasnjenih dogodkih iz polpretekle dobe. Vračajo ali šele na novo se pojavljajo imena, ki so neki čas sooblikovala ali pa so bila samo njegove zatajene žrtve.

Od starejših tekstov smo ponovno dobili Frana Šukljeta **Iz mojih spominov**, 1. del; v komentiranem ponatisu spoznavamo še eno pomembno ime slovenske politične, gospodarske in kulturne zgodovine. V **Pričevanjih in spominih** Josipa Rusa se bomo izčrpneje seznanili tudi s sokolskim gibanjem pri nas (Sokole smo kot bežne statiste lahko opazili v filmu Kavarna Astoria), ne gre pa brez OF in nove stvarnosti.

V čase vojske in revolucije še vedno posega prenekatero delo. Na določeno področje je omejen **Partizanski koridor,** tematski zbornik o partizanskih prehodih čez reko Savo na litijskem območju, ki ga nemara odlikujejo številna pričevanja udeležencev. Mojstrstvo besede izpričuje **Mojih 616 partizanskih dni** Nika Koširja, ki herojstvo uspešno nadomešča z vsakdanjimi doživetji navadnega borca. Obeta se tudi ponatis svojevrstnih popisovanj partizanstva F. Cerarja **Partizan nekoliko drugače.** Že naslov zadnjega dela trilogije (prva dva še nista izšla) Lada Ambrožiča-Novljana **Gorje zmagovalcev** je dovolj zgovoren. Knjiga Rudija Steinbücherja *Oj*, zdaj gremo je na osnovi zapiskov in dokumentov sestavljeno pričevanje o slovenskih izgnancih v Kraljevu.

Nekatera povojna dogajanja, sicer že dlje časa spoznana in priznana kot tragična in sramotna, s svojimi prispevki šele sedaj osvetljujejo tudi same žrtve. Ko gre za leto 48 in Goli otok, bomo morali odslej upoštevati tudi knjigo **Arhipelag Goli** I. Jezerška-Sokola, ki prinaša avtentična in pretresljiva pričevanja obsojenca, nekdanjega višjega oficirja. Pod poglavje montiranih procesov, ukinjanja človekovih pravic in še drugih dejanj v znamenju zanikovanja pravne države in humane družbe, sodi tudi delo Žarka Petana **Preteklost.** Pravkar smo dobili njeno nadaljevanje: **Preteklost se nadaljuje,** ki ne samo, da dopolnjuje dogajanja, popisana v prvi knjigi, ampak z aktualnimi primerjavami tudi dokazuje trditev v naslovu.

na že znana dogajanja navezuje tudi Boris Pahor v knjigi **Ta ocean strašnó odprt,** kjer so zbrani dnevniški zapiski iz let od 74 do 76, dodane pa so tudi priloge. Tako imamo boljši vpogled v ozadje ene od afer — tokrat gre za zaplete ob izidu brošure z intervjujem Edvarda Kocbeka leta 1975.

V manj polemične, vendarle tudi zanimive in osvežujoče vode pa sega **Iskani in najdeni svet** Branka Hofmana, ki prinaša tenkočutne pogovore s 15 sodobnimi slovenskimi literatkami; čisto od blizu bomo lahko spoznali tako Branko Jurca kot tudi Jolko Milič in Marjeto Novakovo. Med spominsko in potopisno zvrst moramo uvrstiti **Zgodbe iz Magreba** Ivana Rapoca; kultivirano pisanje prinaša usedlino doživetij slovenskega živinozdravnika v arabskem svetu.

Podobna, spominsko naravnana dela, tokrat namenjena mladim bralcem, bodo izhajala tudi v zbirki **Sledi.** Omenimo že lahko vsaj **Hišo št. 15** Marije Vojskovič, ki obuja utrip poljanskega predmestja. Z večjimi literarnimi ambicijami so napisane **Super frače** Marjana Tomšiča, ki v spominskih zgodbah posreduje pretresljivo doživljanje vojskinega časa z otroškimi očmi.

A. B.

Šišenski gledališčniki ponovno uspešni

Letos je bilo po večletni prekinitvi organizirano področno srečanje gledaliških in lutkarskih skupin ljubljanskega območja. To območje, poleg petih ljubljanskih občin, zajema še Kočevje, Ribnico, Grosuplje, Logatec in Vrhniko.

Selektorji za območno srečanje so izbrali sedem predstav, ki so bile nato uprizorjene na Vrhniki, v Beričevem in v Šentjakobskem gledališču. Med sedmimi predstavami so bile za področno srečanje izbrane kar tri iz naše občine. Oder treh herojev iz Pirnič se je predstavil na srečanju s predstavo Darke Čeh — Drobtinice smrti, DPD Svoboda Medvode pa z dvema predstavama: Fritzovo Komisijo za samomore in Štefanecovo Večna lovišča.

Še posebej razveseljivo je, da se je na 32. republiško srečanje gledaliških skupin, ki bo sredi maja v Grosupljem, uvrstila predstava OTH — Drobtinice smrti. Z odlično igralsko zasedbo, pod vodstvom režiserja Petra Militareva, bo ta predstava nedvomno požela uspeh tudi na republiški ravni. Naj še omenimo, da si je republiški selektor moral letos ogledati kar 73 predstav slovenskih amaterskih gledališč, ki so se potegovala za uvrstitev na republiško srečanje.

bp

Planinska pesem na Šmarni gori

Turistično društvo „Šmarna gora" iz Tacna si je za letošnje leto zastavilo obsežen program dela, ki ga bo skušalo z novim konceptom dela, s pomlajenimi vrstami in novimi člani tudi uresničiti. Večina aktivnosti društva namreč že in še bo potekala v znamenju priprav na svetovno prvenstvo Kajak-kanu 1989 v Tacnu.

Toda še vedno ljudje Turistično društvo poznajo le kot soorganizatorja že tradicionalne Planinske pesmi na Šmarni gori. Letošnjo, že tradicionalno — šesto planinsko pesem 1989, je TD Šmarna gora pripravilo 5. maja v sodelovanju s KUD Ivan Novak-Očka, Planinskim društvom Šmarna gora in Gasilskim društvom. Osrednja tema je bila posvečena Prešernu in njegovi povezanosti s Šmarno goro, prikazana skozi Prešernovo romanco Puščavnik. Nastopili so KUD Ivan Novak-Očka iz Tacna, mešani pevski zbor društva upokojencev Šentvid, Pevsko društvo Simon Jenko, Lovski zbor Medvode, mešani pevski zbor KUD Dolomiti Dobrova, dekliški pevski zbor Rozka Usenik KUD Svoboda Šentvid, Zasavski rogisti, harmonikar Brane Sladič, citrar Primož Plahutnik in basist Rok Lap.

Po zaključku osrednjega dela prireditve, so pripravili veselo rajanje. Planinsko društvo je tudi letos organiziralo varen sestov s Šmarne gore v poznih večernih urah. Prireditev je finančno podprla Ljubljanska turistična zveza, prav tako pa tudi zasebniki in nekatere DO.

Ljubitelji gora in zborovskega petja so tako na Šmarni gori našli prijazno zavetišče, kjer se lahko srečujejo že kot stari znanci, tudi letos.

Anita Škof

Razstava map učencev OŠ M. Mravlje

V času od 27. marca do 7. aprila 1989 je bila v Knjižnici ŠIŠKA, na Pionirskem oddelku v Vodnikovi domačiji, odprta razstava literarnih map učencev osnovne šole MILAN MRAVLJE.

Ogledalo si jo je veliko otrok iz najrazličnejših vzgojnih ustanov.

Leto za letom marljivi šolarji vlagajo precej truda in energije, zlasti pa prostega časa v tovrstne namene. Prav je, da so vsaj najbolj uspešni med njimi nagrajeni. Za vse ostale pa je taka razstava gotovo spodbuda za nadaljnje delo.

Suzana Horvat